

brengen tussen de bedrijven door. Op die manier vergaarden we een groot repertoire. Bovendien waren we allang ontevreden over onze manier van reizen: je komt ergens, je staat er één avond en je bent weer weg; je onderscheidt je op geen enkele manier van de groep die er drie dagen later staat. We wilden langere tijd op één plek vertoeven en laten zien wie wij zijn. Daaruit ontstond de idee van de Toneelfabriek: we zijn een hele week in een stad op bezoek en spelen daar alles wat we op dat ogenblik in huis hebben. Soms zijn dat twaalf verschillende projecten, van een kleine voorstelling voor 30 of 40 man tot een grote voor een publiek van 700. Daarbij komt nog wat wij 'het raderwerk' noemen: workshops, lezingen, gastcolleges aan universiteiten of toneelscholen, schminklessen, noem maar op. Dat is allemaal uit een innerlijke behoefte van het gezelschap voortgekomen en speelt een belangrijke rol in ons interne leven. De naam Toneelfabriek is een geuzennaam. Mensen zegden ons dat wij een fabriek waren waar toneel werd gemaakt, dus hebben we ons die naam maar aangemeten. Vanuit dit initiatief hebben de acteurs zich meer en meer ontwikkeld van uit-

voerders tot makers. Toneelgroep Amsterdam evolueert van een gezelschap waar een aantal regisseurs iets willen doen met acteurs tot een gezelschap bevolkt door 'makers'. Ik denk dat dat een hele goeie ontwikkeling is.

Sauer: In jouw verhaal hoor ik een relaas van gelijkwaardigheid, hoe je dat met Gerardjan opgebouwd hebt van Globe tot Toneelgroep Amsterdam: jullie deelden ideeën omtrent artistieke leiding. Het ligt wel anders wanneer je als jonge gezelschap ergens binnenkomt. Ik wil ook iets delen met een groep mensen, maar soms moet je roeien met de riemen die je hebt en hopen dat je tot een resultaat komt. Daar is ook tijd voor nodig; soms moet je jaren met een regisseur werken om iets te bereiken, voor je het weet.

Als dramaturg heb je niet altijd 'iets uit te leggen', je moet de voorstelling niet steeds noodzakelijkerwijze in een tekst verklaren. Dan zoek je liever naar een beeld: dat kan een woordbeeld zijn, een tekening of een foto, of één enkele zin die een betekenis oproept. Ik schrijf geen verhaaltje als ik het niet weet; dan pretendeer je maar wat en doe je enkel onrecht aan de voorstelling. Liever een zwakte-

bod dan weer die superlatieven: wat je in je programmaboekje schrijft moet inhoudelijk blijven. De toeschouwers moeten de voorstelling maar accepteren zoals ze is; als de kritiek slecht is, is die slecht; juist daarmee zeg je dat je erachter staat; veel meer dan met rechtvaardigende teksten te schrijven om alsnog publiek binnen te halen.

Brog: De tijd is ook veranderd. In de hele maatschappij ligt het accent zo sterk op marketing. Je moet heel hard je recht verdedigen om je 'product' niet met een geweldige schop midden in de markt te gooien. Een product mag ook wel eens gewoon bescheiden zijn. Misschien moeten we het totaal over een andere boeg gooien en zorgen dat het heel moeilijk wordt om een kaartje te kopen. Misschien moeten we het geheim houden, opdat de mensen zeggen: er is iets, maar hoe kom ik erbij. Dat is een extreme reactie op al die kretologie en die uitroptekens. Iedereen doet hetzelfde; dus dat heft mekaar op en dus denk je...

Sauer: ...dat zal wel weer de zoveelste 'eigenzinnige productie' zijn.

Blauw Vier

Billy the Kid

Gebaseerd op 'The Collected Works of Billy the Kid' van Michael Ondaatje
Concept: Koen Monserez (spel) en Greet Vissers (regie)

Voor iedereen vanaf 15 jaar.

Première op 18 maart 1999
en voorstellingen op 19, 20, 24, 25, 26 en 27 maart 99 telkens om 20u30.
Voor de gelegenheid vinden de voorstellingen plaats in de ruimtes van Blauw Vier,
Boomgaardstraat 215, 2018 Antwerpen (vlakbij Berchem Station)
03/ 230.81.91

WORDT VERWACHT: *Strijken in A.* Regie: Floor Huygen . Muziek: John Gilbert Colman . Voor iedereen vanaf 9 jaar.
Strijken in A. gaat in première op 16 april 1999 om 20u30 in CC Berchem
op de vooravond van het Tweetakt Festival en is nog te zien op 17 april om 15u00 en op 19 april om 14u00 tijdens Tweetakt.
Voor meer informatie en reservatie: Blauw Vier 03/230.81.91

Blauw Vier wordt ondersteund door de Vlaamse Gemeenschap, de Provincie Antwerpen en de Nationale Loterij. Foto Robert Frank, Landscape/Press, 1948